

Azərbaycan və Mərkəzi Asiya strateji əhəmiyyəti artmaqda olan vahid tarixi-mədəni, geosiyasi məkandır

♦ Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ilk Zirvə görüşü

HÖKÜMƏT BAŞÇILARININ ZİRVƏ GÖRÜŞÜ
BAKİ, AZƏRBAYCAN 24 NOYABR 2023

S P E C A

SUMMIT OF THE HEADS OF STATE AND GOVERNMENT OF THE PARTICIPATING COUNTRIES OF THE UN SPECIAL PROGRAMME FOR ECONOMIES OF CENTRAL ASIA
BAKU, AZERBAIJAN 24 NOVEMBER 2023

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə görüşüb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qırğızıstan Prezidenti Sadır Japarov ilə görüşüb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev ilə görüşüb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programının - SPECA-nın Bakıda keçirilən Zirvə görüşündə iştirak edib

Noyabrın 24-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programının - SPECA-nın iştirakçı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının Zirvə görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Zirvə görüşündə iştirak edib.

Azərbaycan Prezidenti Zirvə görüşündə iştirak edən dövlət və hökumət başçılarını qarşılıdı.

Sonra birgə foto çəkdiildi.

Dövlətimizin başçısı Zirvə görüşündə çıxış etdi.

President İlham Əliyevin çıxışı

- Hörməti dövlət və hökumət başçıları.

Hörməti beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri.

Xanımlar və cənablar.

Mon sizi somimiyotla salamlayıram, qonaqlarımıza "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm.

Bu il BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programının (SPECA) 25-ci ildönümüdür. Hazırda Azərbaycan SPECA-ya sədilik edir. İyirmi beş il orzında ölkələrimiz arasında hərtərəfli əlaqlar uğurla inkişaf edib, ancaq SPECA-ya üzv dövlətlərin Zirvə görüşü ilk dəfə keçirilir. Zirvə görüşünün keçirilməsi ilə əlaqədər Azərbaycanın təşəbbüsü dəstək verdikləri üçün Mərkəzi Asiya ölkələrinin rəhbərlərinə təşəkkürümüz bildirilir. Bu gün Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan, Türkmenistan və Özbəkistan bir sıra çoxtərəfli formatlarda uğurla əməkdaşlıq edir. Mənim dövlətim bu gün Zirvə görüşündə Gürcüstanın və Macarıstanın Baş nazirləri, Körfez Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibi fəxri qonaqlar qismində iştirak edirlər. Əminəm ki, bu tərkibdə keçirilən Zirvə görüşü daha geniş iqtisadi əməkdaşlıq formatına yol açacaq.

SPECA yarananda üzv ölkələr dövlət müstəqilliyinin ilk addımlarını atırdılar. Qarşımızda bir çox problemlər, çağırış-

lar durmuşdu. Son 25 ilde əsas çağışalar arxada qalıb, biz dövlət suvereniliyimizi möhkəmləndirmiş, beynəlxalq aləmin dəyəri üzvlərinə çevrilmiş və iqtisadi cəhətdən sürətli inkişaf etmiş. Ölkələrimizi birləşdirən daha bir amil var, o da siyasi sabitlikdir. Sabitlik olmadan heç bir iqtisadi inkişafdan səhbat gedə bilməz. Bu gün dünyanın müxtəlif bölgələrində mühərribələr, münaqişələr, qanlı toqquşmalar geniş vüsat alıb. Bizim ölkələrimizdə isə sülh, sabitlik, əməkdaşlıq hökm sürür, inkişaf, quruculuq prosesləri uğurla gedir. Bu, dövlətlərimiz və xalqlarımızın böyük nailiyyəti və uğurudur.

Dünyada uğursuz, asılı, iki və ya da ha çox stulda oturmaq isteyen, bir neçə ayaqda idimət edən, özünü daha böyük dövlətlərin qarşısında çevirən ölkələrin sayı az deyil. Onlardan biri Azərbaycanın qonşusu Ermenistandır. Belə ölkələr, sözünə əslənində, müstəqil ölkə demək olmaz. Belə ölkələrin siyasi xalqlarının iradesinə osalanmış, onların taleyi xarici sponsorların olındırdı. SPECA-ya üzv dövlətlər isə əsl müstəqil ölkələrdir, çünki müstəqil xarici və daxili siyaset aparırlar.

Bu günlərdə BMT Baş Assambleyasında SPECA-nın 25 illiyi ilə əlaqədər qəbul edilmiş qətnaməni alıqlaşdırıq. BMT-nin himayəsi altında SPECA Etihad Fondu təsis edilmişdir. Azərbaycan

Etihad Fondu 3,5 milyon ABŞ dolları ayıracaq.

SPECA həftəsi ərzində Bakıda toşkil olunan iqtisadi forum ölkələrimiz arasındakı biznes əlaqlərinin inkişafına töhfə verəcək. Bakı Ekspo Mərkəzindən təşkil edilmiş sərgi ölkələrimizdə gedən inkişafı eyni şökilde göstərir.

Azərbaycanı Mərkəzi Asiya ölkələri ilə çoxəsrlək tərixi və medeni əlaqlərə bənzəyir. Azərbaycan 25-ci Mərkəzi Asiya strateji əhəmiyyəti artmaqda olan vahid tarixi-modəni və geosiyasi məkandır. Sentyabr ayında mon Düşənbə keçirilən Mərkəzi Asiya Dövlət Başçılarının Zirvə görüşüne ilk dəfə fəxri qonaq kimi dəvət olunmuşam. Dəvətə görə bir dəha toşkənliyi edirəm. Hazırkı Zirvə görüşünü Düşənbə görüşünə məntiqi davamı kimi qiymətləndirirəm.

Azərbaycanın güclü iqtisadiyyatı müstəqil xarici siyaset kursu həyata keçirəməyi imkan yaratır. Son 20 il orzında Azərbaycanın ümumi daxili məhsulun 4 dəfə artıb. Büdcə golrları 30 dəfədən, xarici ticarət döriyyəsi isə 10 dəfədən çox artmışdır.

Azərbaycanın birbaşa xarici borcu həzirdə ümumi daxili məhsulun texminən 10 faizini təşkil edir. Valyuta ehtiyatları birbaşa xarici dövlət borcumuzu 10 dəfə üstəyor, yoxsulluq səviyyəsi texminən 50 faizdən 5,5 faizə düşüb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevlə görüşüb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili ilə görüşüb

Prezident İlham Əliyev Körfəz Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibini qəbul edib

SPECA

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə
ilk ZİRVƏ görüşüAzərbaycan Prezidenti İlham Əliyev
Özbəkistan Prezidenti
Şavkat Mirziyoyevlə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 24-də Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyevlə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, gürüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev dedi:

- Hərəkətli Şavkat Mironoviç, hərəkətli qonaqlar, sizi yenidən görməyimər çox şadam.

Biz bu ay Özbəkistanda görüşmişik və bu gün tomaslarımız davam etdiririk. Biz o qədər tez-tez görüşürük ki, hətta bir-birimizden ayrılmadığımız təsəssürat yaranır. Elbəttə, bu, çox xoşdur. Menim Özbəkistana sefərim və Sizin Azərbaycana dövlət sefəri zamanı biz Sizinlə elo bəcər də danışmışık ki, tez-tez görüşəcəyik, bu, ölkələrimiz və xalqlarımız üçün faydalı olacaq. Zənimcə, comiyətlərimiz də bütün bunları aydın şəkildə görür. Prezidentlərin qardaşlığı, komandaların üzvlərinin qarşılıqlı fəaliyyəti və on əsasi - noticə. Noticələr artıq görürür. Biz Sizinlə iqtisadi, ticari, sonayenin iqtisadi və kooperasiya üzrə çox iddiyal plan müəyyən etmişik və hamisi yerinə yetirilir. Sizinlə razılışdırığımız kimi, biz müntəzəm olaraq tapşırıqların icrasını nəzarət edirik, hələ ki, öz tərəfindən heç kimə irad tutmaşıq. Sərağığın SPECA-ya üzv ölkələrin sərgisi ilə tanış olduqda və Sizin hərəkəti na-

Zirvə Özbəkistan stendini bir daha ziyarət etdiğədə, mən öz sefərim zamanı Daşkənddə şəhidi oldudularım, məhz Sizin yaratdığınız sonaya güclüñ yənidən gördüm və xatırladım.

Bu gün biz kooperasiya əməkdaşlığında, qarşılıqlı investisiyalar əməkdaşlığında, məhiyyətçə, həmçinin özümüzü təmin etməyə və ixracə istiqamətlərindən heç kimə irad tutmaşıq. Sərağığın SPECA-ya üzv ölkələrin sərgisi ilə tanış olduqda və Sizin hərəkəti na-

rüşlərimiz çox olduğu üçün noticələr da çoxdur. Xalqlarımız da ölkələrin liderləri arasında belə somimi, etimada əsaslanan çox yaxşı münasibətlərin olduğu zaman, əlbəttə, noticənin do olmasına görürük. Beləliklə, bir daha Azərbaycanda, gözəl Bakıda olmağımı şadam. Özümü evimdəki kimi hiss edirəm. Hava da elə bəzək kimi kimir. Dünen mən tez göldim, ətrafi seyr etdim və mənim üçün çox xoş oldu.

* * *

Görüşdə ölkələrimiz arasında əlaqələrin hərtərəflə dinamik inkişafından məmənluq ifadə olundu, dövlət başçılarının qarşılıqlı sefərlərinin əhəmiyyəti qeyd edildi. Özbək xalqı adından Füzuli şəhərində Mirzə Uluqboy adına orta məktəb binasının inşasına görə minnəndərlər bildirildi.

SPECA-nın 25 illiyinə həsr olunan Zirvə görüşünün önemi, eləcə də Azərbaycanın və Mərkəzi Asiyannın geosiyasi, iqtisadi və siyasi baxımdan vahid məkan olduğunu vurğulandı.

Iqtisadi-ticari əlaqələrin müxtəlif sahələrdə, həmçinin yeni əməkdaşlıq istiqamətlərində genişləndirilməsi ilə bağlı konkret layihələr müzakirə edildi.

Söhbət zamanı beynəlxalq təşkilatlar əməkdaşlığında, eləcə də mədəni və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri qeyd olundu.

Bir daha xoş gəlmisiniz.

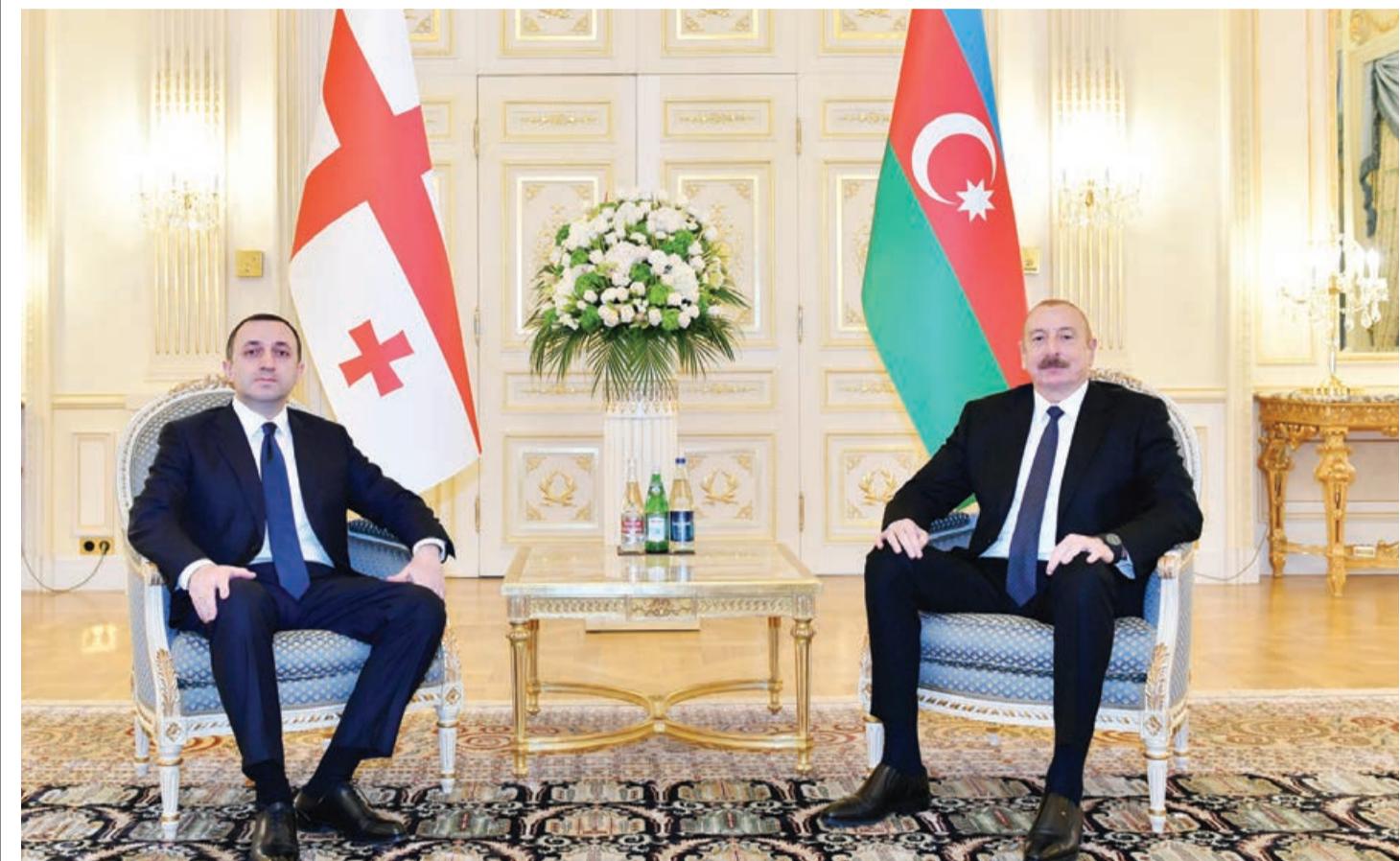
Sonra Prezident Şavkat Mirziyoyev çıxış edərək dedi:

- Cox sağlam. Sizi bir dəha gördüyüüm, görüşməyimə sadam. Hoqiqotən mən doqo sevinirəm. Siz düzgün qeyd etdin ki, bu il bizim üçün çox zəngin il olub. Mən üçüncü dəfədə ki, Azərbaycana gəlirəm, çünki Siz doğru qeyd etdiniz, biz Sizinlə razılaşmışıq ki, gö-

Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban
Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edib

Noyabrın 24-də Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban Fəxri xiyanətində Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş nazir Ümummilli Liderin xatirəsini dərin ehtiramla anıb, məzərini öünüñ gül dəstələri düzüb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev
Gürcüstanın Baş naziri
Irakli Qaribasvili ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 24-də Gürcüstanın Baş naziri Irakli Garibasvili ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Baş nazir Irakli Garibasvili SPECA-nın Zirvə görüşündə faxri səfəri qismində iştirak üçün dəvət gören Prezident İlham Əliyevə töşəkkürünü

Dövlətimizin başçısı Gürcüstanın səfərini və səfər çərçivəsində aparılan muzakirələri məmənliyyətlə xatırladı.

Söhbət əsnasında Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında məhriban dostluq və strateji tərəfdəşlik münasibətlərinin inkişafından məmənluq ifadə olundu. Transxəzər neqliyyat döhlütinin inkişafı və bu xüsusda Gürcüstan, Azərbaycan və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında noqliyyat-logistika sahəsində əməkdaşlıq, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir

yolu xəttinin ötürüçülük qabiliyyətinin artırılması məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı. Görüşdə Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında ticarət dövriyyəsinin artırmasından məmənluq ifadə olundu. Əməkdaşlığın perspektivləri və qarşılıqlı məraqqə doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyev
Körfəz Əməkdaşlıq Şurasının
Baş katibini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 24-də Körfəz Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibi Cəsim Məmməd Əl-Budeyvi qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlət başçısı Körfəz Əməkdaşlıq Şurasının SPECA-nın Zirvə görüşündə iştirakın yüksək qiymətləndirdi, Azərbaycanın təşkilatı üzv dövlətlərlə çox yaxın tərəfdəşlik münasibətlərinin olduğunu vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev Körfəz Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin dövlət başçıları ilə şəxsi dostluq əlaqələrinin olduğunu, bu ölkələrlə müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın uğurla in-

kişaf etdiyini bildirdi, investisiyalar, bərpələşdirmə deyər olduğunu diqqətə çatdırdı. Prezident İlham Əliyev gələcəkdə Azərbaycan, Mərkəzi Asiya və Körfəz Əməkdaşlıq Şurasına üzv ölkələrinə ölkələrinin hərtərəflə inkişafına böyük ohamiyyət verdiyini qeyd etdi, münasibətlərin müxtəlif sahələrdə inkişafını vurğuladı, siyasi, iqtisadi, demografik amillər baxımdan sürətli inkişaf etdiyini vurğuladı.

Dövlət başçısı ölkəmizin Mərkəzi Asiya regionu ilə integrasiyası prosesinin dinamik getdiyini, Azərbaycanın və Mərkəzi Asiya ölkələrinin vəhid geosiyasi, iqtisadi və siyasi

məkan, Xəzər denizinin bizi birlikdən deyər olduğunu diqqətə çatdırdı. Qonaq Körfəz Əməkdaşlıq Şurasına üzv ölkələrin Azərbaycan və Mərkəzi Asiya ölkələrinə ölkələrinin tərəfdəşlik münasibətlərinin inkişafına böyük ohamiyyət verdiyini qeyd etdi, münasibətlərin müxtəlif sahələrdə inkişafını vurğuladı, siyasi, iqtisadi, investisiyaların artırılması və digər istiqamətlərdə böyük perspektivlərin olduğunu dedi.

Görüşdə hazırlı dövriyyədə islamofobiya meyillerinin artırması və ona qarşı mübarizonun aparılması məsələləri də müzakiroldu.

SPECA

*Azərbaycanın təşəbbüsü ilə
ilk ZİRVƏ görüşü*

Azərbaycan və Mərkəzi Asiya strateji əhəmiyyəti artmaqda olan vahid tarixi-mədəni, geosiyasi məkandır

ÜSÜ PROQRAMININ
DÖVLƏT VƏ
NİN ZİRVƏ GÖRÜŞÜ

24 NOYABR 2023

SPECA

GOVERNMENT OF THE PART
OF THE UN SPECIAL PROGRAM
CENTRAL ASIA

BAKU, AZERBAIJAN 24 NOVEMBER 2023

Əvvəlki 4-cü sah.

Macaristannan Baş naziri **Viktor Orbán** Prezident İlham Əliyevi həm bu regionda, həm də qlobal siyasetde şəxsi söyleyinə görə təbrik edərək bildirdi:

- Hörmetli conab Prezident.

Hörmetli həmkarlar.

Əvvəlcə men Prezident Əliyevə bu devotə görə taşkökürim bildirmək isteyirəm. Gözel Bakıya gəlmək menim üçün çox xoş bir hadisədir. Mən Macaristannan ən xoş salamlarım goturmuşam və SPECA təşəbbüsünə barət etdiyinizi görə Sizi təbrik sözlərimi cətdürmək istəyirəm.

Azərbaycan və Macaristana arasında dostluq təkcə qaz dostluğu deyil. Biz aramızda qardaşlıq münəsibətlərini qururuz. Biz qardaş ölkələr və bu xəzinlərdə ölkələr arasında çox güclü enerji münasibətləri formalasmışdır.

Biz conab Prezident Əliyevin başlıqlı hər inkişafı dəstekləyirik. İki ölkə arasında ticaret dövriyəsi rekordlu vurmaşına başlayıb. Biz sormaya qoyulmuş sahəsində dəha faal olmaq isteyirik. Azərbaycandan ilk təbib qaz artıq Macaristana çatmışdır.

Yekunda, conab Prezident Əliyev, men bir daha Sizi həm bu regionda, həm qlobal siyasetdə şəxsi söyleyinə görə təbrik etmek istəyirəm. Siz qlobal siyasetdə öz tərafından qarşılıqlı etimad və hörmət prinsiplərinə tövsiyə edirsiniz. Macaristana Mərkəzi Asiya iqtisadiyyatlarının inkişafında bütün formalarda iştirak etməye hazırırdı. Macaristana adından Sizi təşəkkürüm bildirmək istəyirəm.

❖ ❖ ❖

Türkmənistanın Nazirlər Kabinetinin sədrinin müavini **Xocamurad Geldimuradov** bugünkü Zirvə görüşündən region ölkələrinin iqtisadi inkişafı üçün çox gözəl imkanlar yaranan platforma olduğunu vurgulayaraq bildirdi:

- İlk növbədə, mən SPECA Zirvə görüşündə iştirak edənlərin hamısına və conab Prezident İlham Əliyevi Prezident Səddar Berdimuhamedovun salamlarını və bu tədbirin uğurla keçməsi arzularını cətdürmək.

SPECA-nın yaradılmasının 25 illik yubileyi münasibətilə hamınızı somimi-qoşbdən təbrik etmək istəyirəm. Bu, nadir bir platformadır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programının - SPECA-nın Bakıda keçirilən Zirvə görüşündə iştirak edib

regionda olan dövlətlərin iqtisadi inkişafına yönəlik çox gözəl imkanlar yaranan platformadır.

❖ ❖ ❖

məndan bu tədbirin önəmini qeyd edərək dedi:

- İcazə verin, mən öz çıxışma Azərbaycan Respublikasına və xüsusen də conab Prezident Əliyevə bize göstərilmiş somimi qonaqpərvərliyə görə və tədbiri - bu Sammiti və ümumiyətlə SPECA höfəsiyi yüksək seviyyədə təşkil etdiklərinə görə minnətdarlığı bildiririm.

Bildiyiniz kimi, SPECA 25 ildən sonra bu tədbirlərlə yənə do yenitəkən. Bildiyiniz kimi, bu yaxınlarda BMT Baş Assambleyasının Nyu Yorkda keçirilmiş sessiyasında SPECA ilə bağlı xüsusi qətnamə qəbul olunmuşdur. Belə mühüm bir tarixlə mon Azərbaycanı və bütün digər iştirakçıları təbrik etmək istəyirəm.

Burada Etimad Fonduun yaradılması təşəbbüsü səslendirilmişdir. Biz də istərdik ki, bu məsələ məməkün qədər tez müddətdə öz həllini tapşın. Biz bələdik ki, burada dəha çox könülü şərtlə vəsaitlər köçürülecekdir. Azərbaycanın bununla bağlı könülli şəkilidə vəsaitlərin ayrılması qərarını alıqlaşlıraq.

İnanırıq ki, digər tərəfdəşlər da bu nümunədən istifadə edəcəklər.

❖ ❖ ❖

BMT-nin Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyanının (UNESCAP) icraçı katibi xanım **Armida Salsiba Alişahbana** yüksək rütbəli təsəvvürliyə görə Azərbaycan tərəfinə təşəkkürünü bildirərək dedi:

- Mən, bu əlamətdar Zirvə görüşüne evsahibliyi etdiyinə görə zatı-alıcıları conab Prezident Əliyevə və Azərbaycan Hökumətinə minnədarlığı bildirmək istiyirəm.

❖ ❖ ❖

Körfəz Əməkdaşlıq Şurasının Baş katibi **Casim Mühammed Əl-Budeyvi** Zirvə görüşünün Körfəz Əməkdaşlıq Şurası ölkələri və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında əlaqələrin gücləndirilməsinə tokan verociyini qeyd edərək bildirdi:

- Xanımlar və conalar, yekunda men bir daha öz təşəkkürümüzü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-alıcıları conab İlham Əliyevi və çatdırmaq isteyirəm ki, o, məni buraya davet etdi. Azərbaycan Hökumətinə və xalqına çox sağlam deyirəm ki, siz məni buraya davet etdiniz. Bu addım - hər iki torofin ümumi söyleyi və Körfəz Əməkdaşlıq Şurası ölkələri və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında əlaqələrin gücləndirməsinə yönəlib.

❖ ❖ ❖

Zirvə görüşünə yekun vuran Prezident **Ilham Əliyev** dedi:

- Təşəkkür edirəm, əziz dostlar.

Həzirki Zirvə görüşündə qəbul edilməsi üçün iki sonəd layihəsi - Bakı Bəyannaməsi və Orta Dəhlizin rəqəmsallaşdırılması ilə bağlı Yol Xəritəsi SPECA iştirakçı ölkələrinin nümayəndələri arasında müzakirə edilmişər və bütün toroflər üçün məqbul hesab edilə bilən mətnlər üzrə razılıq əldə olunmuşdur.

Sənədlərlə bağlı oləvə fikir varmı?

Təşəkkür edirəm.

Bələdliklə, SPECA-nın Bakı Zirvə görüşündən yekununda Bakı Bəyannaməsi və Orta Dəhlizin rəqəmsallaşdırılması ilə bağlı Yol Xəritəsi sənədləri qəbul edilmiş hesab olunur.

Bununla da Zirvə görüşü başa çatır.

Zirvə görüşündə iştirak etdiklərinə görə dövlət və hökumət başçılarına və beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinə təşəkkür edirəm.

Sağ olun.

❖ ❖ ❖

SPECA-nın iştirakçı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının Zirvə görüşünün yekunu olaraq Bakı Bəyannaməsi və Orta Dəhlizin rəqəmsallaşdırılması ilə bağlı Yol Xəritəsi qəbul edildi.

SPECA

*Azərbaycanın təşəbbüsü ilə
ilk ZİRVƏ görüşü*

Dövlət və hökumət başçılarının şərəfinə Prezident İlham Əliyevin adından rəsmi nahar verilib

Noyabrın 24-də BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programının - SPECA-nın Zirvə görüşündə iştirak edən dövlət və hökumət başçılarının şərəfinə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından rəsmi nahar verilib.

BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programı - SPECA-nın Zirvə görüşünün Bakı Bəyannaməsi

Azərbaycan Respublikasının, Qazaxistan Respublikasının, Qırğız Respublikasının, Tacikistan Respublikasının, Özbəkistan Respublikasının prezidentlerini və Türkmenistan Nazirlər Kabinetinə sədrinin müavini 2023-cü il noyabrın 24-də Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikasının sədrliyi ilə BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programının (bundan sonra SPECA) iştirakçı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının birinci Zirvə görüşünü keçirirək,

SPECA-nın yaradılması haqqında 1998-ci il 26 mart tarixli Daxşənd Boyannaməsində yer almış məqsəd və prinsipləri **xatırladaraq**,

SPECA-nın əsasının qoyulmasının 25-ci ildən nümunə və SPECA iştirakçı dövlətlərinin öz müstəqilliklərinin möhkəmləndirilməsi, həmçinin qarşılıqlı əməkdaşlıq istiqamətlərində əsas prioritet sahələr münasibətə əldə etdikləri müümü nilaiyyotlari **qeyd edərək**.

SPECA-nın çərçivəsində xalqlarımızın bölgəsindən yüksək məqsədli işbirliyi, məsələlərin öz müstəqilliklərinin möhkəmləndirilməsi, həmçinin qarşılıqlı əməkdaşlıq istiqamətlərində əsas prioritet sahələr münasibətə əldə etdikləri müümü nilaiyyotlari **qeyd edərək**.

SPECA regionunda mövcud olan, istifadə edilməmiş böyük iqtisadi inkişaf potensialı, zəngin töbii ehtiyatlar və regional əməkdaşlığı inkişaf etdirmək, həmçinin SPECA regionun Avropa və Asiya bazarları ilə gələcək əməkdaşlığı üçün bu imkanlardan bərpa istifadə üzrə güclü siyasi iradən **nəzəra alaraq**,

2023-cü il aprelin 17-də İsvəçərin Cenevro şəhərində keçirilmiş SPECA iştirakçı ölkələrinin nazirlərinin görüşünün Azərbaycanın 2023-cü ilə sadrılıq haqqında Birgə Boyanatında ekinci tapmış "SPECA regionun global əhatəli birlişdirme mərkəziniçəriliş" mövzusunu və invidyodək aparılan növbəti işləri **təqdim edərək**,

Azərbaycanın 2023-cü ilə SPECA-da sədrliyi ilə Proqramın dəha səmərəli, Mərkəzi Asiyada və onun hüdudlarından kenarnda kollektiv səylərə, maraqlara və iştirakçı dövlətlərin məsuliyyətini əsaslanan həqiqi regional platformaya çevriləmisi üzrə BMT-nin müvafiq regional komissiyaların tərəfindən dəstəklənən ardiel və fəal səylərini yüksək **qiymətləndirərək**,

BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyasının (UNECE), BMT-nin Asiya və Səkit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının (UNESCAP) və onların müvafiq icraiyi katiblərinin Proqramın yaradıldığı vaxtdan SPECA-nın iştirakçı ölkələrinə göstərdikləri dəstəyə görə səmimi təşəkkür **ifadə edərək**,

Razılığa gəlirik:

1. SPECA-nın iqtisadi əməkdaşlıq və regional integrasiya imkanlarından müştərek istifadə ediləsi yollarının əynəklənilmesi və xüsusi rəhbər, ticarət, nəqliyyat və logistika, rəqəmsal transformasiya və innovasiyalar, sonaye, energetika, su etibatlarının idarə ediləsi, ətraf mühəbit, yaşıd keçid və qarşılıqlı maraq doğuran digər sahələr üzrə meydana çıxan ümumi çağırışlara ortaq cavabların veriləmisi platforması kimi SPECA-nın roluñun gücləndirilməsi barədə öz niyyətinə **bayan etmək**.

2. Bununla bağlı SPECA-nın davam edən tosisatlanma prosesinə və SPECA çərçivəsində

fəaliyyətin məsuliyyətini yüksəldəcək, mütəmadi dialogu, ardıcılığı və səmorəli oləqondırmaçı ölməni edəcək, həmçinin SPECA-nın iştirakçı ölkələrinin dövlət başçıları tərəfindən qobul olunan qorarların həyata keçirilməsinə kömək edəcək zoruri mexanizmlərin yaradılması ilə əlaqadardır. **Qeyd etmək**.

3. Rəqəmsallaşma və tranzit mərşərlərinin yaşıl transformasiyası, həmçinin ticarət və nəqliyyat prosedurlarının sadələşdirilməsi vo energetika birləşmələri, o cümlədən Şərqi-Qərb Transxəzər Orta Dəhlizli çərçivəsində "yaşıl enerji" daxil olmaqla, əməkdaşlıq sahəsində bilavasitə prioritət sahə və bu məqsədən Transxəzər beynəlxalq neqliyyat mərşəri üzrə Multimodal Məlumat və Sənədlərin Rəqəmsallaşdırılması üzrə Yol Xəritəsinin qobul edilməsinin qorara alınması **vurğulamaq**.

4. SPECA-nın qobul olunmuş qorarların dəsteklənməsi məqsədi ilə müvafiq maliyyət mexanizmi ilə tomin etmək üzrə siyasi hazırlığımızı bildirərək və bununa əlaqədər BMT-nin himayəsi altındakı praktik əməkdaşlığı dəstək olacaq və SPECA-nın Çoxtorfdən Məqsədi Fonduñun (CMF) yaradılması alıqəşləyərək, bununa bağlı beynəlxalq tərəfdəşləri SPECA CMF-nin fəaliyyətinə töhfə verməye dəvet etməyi **təsdiqləmək**.

5. Şərqi-Qərb Transxəzər Orta Dəhlizli SPECA-nın iştirakçı ölkələri ilə Asiya və Avropanın müxtəlif regionları, onun hüdudlarından konarda daşı səmorəli və dayanıqlı əlaqələrdən biri kimi əhəmiyyətinin və ölkələri dəhlizli potensialından qitələrənə neqliyyat əməkdaşlıqları üçün istifadə etməyə çağırmaq, SPECA-nın iştirakçı ölkələrinin müvafiq hakimiyət orqanlarına neqliyyat şirkətləri, ekspeditorlar, logistika mərkəzləri və milli operatorlar arasında bütün döhlizboyu kommunikasiyaların səmorəliliyini artırmaq üçün neqliyyat əlaqələrinin yaxşılaşdırılması diqqəti cəməşləşdirməyin tövsiyə edilməsinə **vurğulamaq**.

6. BMT Baş Assambleyasının SPECA-nın 25 illiyinə həsr olunmuş qotname qobul etməsini alıqlaşmaq və BMT-nin üzv dövlətlərinin, regional komissiyalarını və ixtisaslaşmış qurumlarını SPECA-ya üzv ölkələrin seylərini dəstəkləməyi davam etdirməye **cağırmaq**.

7. Bakı Zirvə görüşündə keçirələn beynəlxalq tərəfdəşlərin alıqəşləməq və SPECA regionunun dəha yaşıl və təhlükəsizlik gölcəcisi üçün dayanıqlı və davamlı iqtisadi inkişaf dəstəkləmək üzrə ortaqlıq səyləri öks etdirdən six əməkdaşlığın davaminin əhəmiyyətinə **vurğulamaq**.

8. Öz müvafiq nazirliklərinə hazırlıq Bəyannamənin həyata keçirilməsinə UNECE, UNESCAP və digər müvafiq beynəlxalq təsisişlərlə birgə reallaşdırılmışınənə qələbdərilməsinə **təşəkkür etmək**.

9. SPECA-nın üzv ölkələrinin dövlət başçılarının və hökumətlerinin birinci görüsünün beynəlxalq tərəfdəşlərin iştirakı ilə Bakı şəhərində məkmənlər təşkilatı, həmçinin Azərbaycanda SPECA günləri çərçivəsində 2023-cü il noyabrın 20-24-də digər tədbirlərin təşkilinə görə zati-alıcıları Prezident İlham Əliyev və Azərbaycan Respublikasının Hökumətinə səmimi təşəkkür **ifadə etmək**.

10. Öz müvafiq nazirliklərinə hazırlıq Bəyannamənin həyata keçirilməsinə UNECE, UNESCAP və digər müvafiq beynəlxalq təsisişlərlə birgə reallaşdırılmışınənə qələbdərilməsinə **təşəkkür etmək**.

Bakı şəhəri, 24 noyabr 2023-cü il.

Tacikistan Prezidenti "SPECA Ölkələrinin Sərgisi: Dayanıqlı inkişaf üçün regional əməkdaşlıq" adlı sərgi ilə tanış olub

Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rahmon noyabrın 24-də Bakı Ekspo Mərkəzində Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün BMT-nin Xüsusi Programı - SPECA Programı - SPECA həftəsi çərçivəsində Azərbaycanın xüsusi töşəbbüsü ilə keçirilən "SPECA Ölkələrinin Sərgisi: Dayanıqlı inkişaf üçün regional əməkdaşlıq" adlı sərgi ilə tanış olub.

olunur. Bütün stendlər Azərbaycan tərəfindən vahid dizayn formatında qurasdırılıb.

Tacikistan Prezidenti sərginin Azərbaycan Milli Stenidər Azərbaycan, Tacikistan, Qazaxistan, Qırğızistan, Türkmenistan və Özbəkistan dövlət məhəssisələrinin və özəl şirkətlərinə məhsullarla tanış olub. Qeyd edilir ki, burada Azerbaycanın 33 şirkətinin is-

tehsal etdiyi spirli içkilər, meyvə şirələri, konservlər, qərənə məmulatları, qurudulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik vəsitişlər, pi-lotsuz uçsə aparlatları vo sair olmaqla, 88 adda müdafiətəyinatlı məmələt sərgilənir. Əvvəlki sərgilərdən fərqli olaraq, bu sərgidə ilk dəfə ye-

nin müəssisələrində istehsal olunan müxtəlif növ atıcı silahlar, yaxınməsəfəli döyüş vasitələri, minaataqlar, müxtələçəpli döyüş sursatları, pi-lotsuz uçsə aparlatları vo sair olmaqla, ni yaradılan "AH-12,7" iricəpəli pulemyot da təqdim edilir.

Daha sonra Tacikistan Prezidenti Qazaxistan, Qırğızistan, Tacikistan, Türkmenistan və Özbəkistanın milli stendləri ilə tanış olub.

Sonda ali qoşaq fəxri qonaqlar kitabına türk sözləri yazıb.

Qazaxıstanın nümayəndə heyəti "SPECA Ölkələrinin Sərgisi: Dayanıqlı inkişaf üçün regional əməkdaşlıq" sərgisində

Ölkəmizdə sefərəndən Qazaxıstanın nümayəndə heyəti Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev və iqtisadiyyat naziri Mihail Cabbarov birlikdə noyabrın 24-də Bakı Ekspo Mərkəzində BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programı - SPECA Programı - SPECA həftəsi çərçivəsində Azərbaycanın xüsusi töşəbbüsü ilə keçirilən "SPECA Ölkələrinin Sərgisi: Dayanıqlı inkişaf üçün regional əməkdaşlıq" sərgisi ilə tanış olub.

strukturun qurulması, mədəni-tarixi abidələrin bərpası və layiqli yaşayış səraitinin yaradılması istiqamətində həyata keçirilməsi təsdiqlənir.

Həmçinin qeyd olunub ki, bu sərgidə Ümummillil Lider Heydər Əliyevə həsr edilən "AzerGold" QSC tərəfindən Ümummillil Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildən münasibəti istehsal edilən "100 il və onun fövqündə bir irlə" adlı qızıl sikkə də nümayiş etdirilir.

Şahin Mustafayev, Mihail Cabbarov və qazaxıstanlı qonaqlar SPECA-nın üzv dövlətlərinin - Qazaxıstanın, Qırğızistanın, Tacikistanın, Türkmenistanın və Özbəkistanın stendləri ilə tanış olub, stendlərdə üzv ölkələrdə istehsal

olunan məhsullarla baxıblar. Qeyd olunub ki, sərgidən qoşaq səmimi təsdiq etdirən "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal edilən məhsullarla, 88 adda müdafiətəyinatlı məmələt sərgilənir. Əvvəlki sərgilərdən fərqli olaraq, bu sərgidə ilk dəfə ye-

Sərginin açıq sahəsində iştirakçı ölkələrin tərəfindən nəqliyyat vasitələri, həmçinin sənaye, kənd təsərrüfatı, müdafiə sonəyə, energetika vo digər sahələrə adda vədanlıqlar vo ağır texnikalar nümayış olunur.

Sərgi çərçivəsində Qazaxıstan nümayəndələri Azərbaycan iqtisadiyyatı, deməqrasiyası vo geosiyasi potensialı ilə dünyada strateji əhəmiyyəti malik vəhid tarixi modənli və cənablı regionlarda istehsal

olunan məhsullarla baxıblar. Qeyd olunub ki, sərgidə istirakçı ölkələrin iqtisadiyyatı, deməqrasiyası vo geosiyasi potensialı ilə dünyada strateji əhəmiyyəti malik vəhid tarixi modənli və cənablı regionlarda istehsal

SPECA

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə ilk ZİRVƏ görüşü

Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili Azərbaycana səfərə gəlib

Gürcüstanın Baş naziri İraklı Qaribaşvili noyabrın 24-də Azərbaycan Respublikasına işgüzər səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzəlmüşdü.

Baş nazır İraklı Qaribaşvilini hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, xarici işlər nazirinin müavini Elmur Məmmədov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Qırğızıstan Prezidenti Sadır Japarovun Azərbaycana səfəri başa çatıb

Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun Azərbaycan Respublikasına səfəri noyabrın 24-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzəlmüşdü.

Prezident Sadır Japarovu hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov, xarici işlər nazirinin müavini Samir Şərifov və digər rəsmi şəxslər yola saldılar.

Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmonun Azərbaycana səfəri başa çatıb

Noyabrın 24-də Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmonun Azərbaycan Respublikasına işgüzər səfəri başa çatıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzəlmüşdü.

Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmonu hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov və digər rəsmi şəxslər yola saldılar.

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin Azərbaycana işgüzər səfəri başa çatıb

Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin Azərbaycan Respublikasına işgüzər səfəri noyabrın 24-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzəlmüşdü.

Prezident Şavkat Mirziyoyevi hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov və digər rəsmi şəxslər yola saldılar.

Qazaxıstan Prezidentinin Azərbaycana səfəri başa çatıb

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasim-Jomart Tokayevin Azərbaycan Respublikasına işgüzər səfəri noyabrın 24-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzəlmüşdü.

Prezident Kasim-Jomart Tokayevi hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov və digər rəsmi şəxslər yola saldılar.

Macarıstanın Baş nazirinin Azərbaycana işgüzər səfəri başa çatıb

Noyabrın 24-də Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbani Azərbaycan Respublikasına işgüzər səfəri noyabrın 24-də başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalgalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzəlmüşdü.

Baş nazır Viktor Orbani hava limanında Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədov, xarici işlər nazirinin müavini Elmur Məmmədov və digər rəsmi şəxslər yola saldılar.

Baş nazir Əli Əsədov BMT-nin Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının icraçı katibi ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov noyabrın 24-də BMT-nin Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının (UNESCAP) icraçı katibi Armida Salsıya Alişahbaba ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, görüsde Bakıda keçirilən BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programı (SPECA) Höftəsinin əhəmiyyəti vurğulandı. UNESCAP-in icraçı katibinin Azərbaycanın SPECA-ya sədrliyi çalışıvında ilk dəfə olaraq teşkil olunan və programın 25-ciildönümüne tosadüf edən Zirvə görüşündə iştirakı yüksək qiymətləndirilib.

Azərbaycanın Komissiyannı öksor üzv ölkələri ilə müxtəlif sahələrdə yaxşı münasibətlərlə malik olduğu bildirilərər, cəxərofli əməkdaşlığı genişləndirilməsi baxımından UNESCAP somoroli platforma kimi doğeşdirilirilib.

Azərbaycanın təşəbbüsü ilə Komissiya tərfindən qəbul edilmiş neqliyyat bağantwortları və dayanıqlı enerjini inkişaf üzrə qətnamələrin önmə vurğulanıb.

Görüşdə Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ölkələri ilə uğurlu əməkdaşlıqdan bəhs edilib, bu əməkdaşlığı SPECA çalışıvında iqtisadi-ticari, neqliyyat-tranzit, energetik və qarşılıqlı maraqlı doğuran bütün digər sahələrdə dəha da inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı perspektivlərin mövcud olduğu bildirilib.

Azərbaycan ilə Kərəz Əməkdaşlıq Şurası arasında münasibətlərin inkişaf perspektivləri müzakirə olunub

Noyabrın 24-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə ölkəmizdə səfərə dəstək, Kərəz Əməkdaşlıq Şurasının (KƏŞ) Baş katibi Casim Əli-Budeyvi arasında görüş keçirilib.

Xarici İşlər Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, görüş zamanı Azərbaycan ilə KƏŞ arasında mövcud əməkdaşlıq gündəliyində duran məsələlər, habelə münasibətlərin inkişaf perspektivləri müzakirə olunub.

Bununla yanaşı, KƏŞ-in bir sıra regional formatlarında, xüsusilə də Orta Asiya ölkələri ilə əməkdaşlıq mexanizmlərində ölkəmizin iştirakının və proseslərə xaxından cəlb olunmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Nazir Ceyhun Bayramov postmünaqışında dövründə bölgədəki vəziyyət, sülh perspektivləri barədə qarşı tərəfə məlumat verib.

Görüş zamanı, hemçinin qarşılıqlı maraqlı doğuran regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Simon KOPADZE: "Bakıda SPECA-nın Zirvə görüşünün keçirilməsi çox mühüm tarixi hadisədir"

"Bakı bu günü qədər bir çox beynəlxalq töbürə evsahibliyi edib. Bu gün isə Azərbaycanda BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatları üçün Xüsusi Programının (SPECA) Zirvə görüşü keçirildi. Bu, çox mühüm tarixi hadisədir".

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında gürcü politoloq Simon Kopadze söyləyib.

Mərkəzi Asiya ölkələrinin Bakıda topluşmasını çox əlamətdar hadisə kimi qiymətləndirdi. Bu töbürin həm də Orta Döhləzin inkişafı üçün bütün layihələrin

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin xüsusi qonağı qismində Zirvə görüşündə iştirakını qeyd etmək lazımdır. Bu cür töbürler ölkələrimizin regiondakı rolunu daha da gücləndirir".

Bu töbürin həm də Orta Döhləzin inkişafı üçün bütün layihələrin

SPECA-nın Zirvə görüşünün Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın beynəlxalq proseslərə istiqamət verən ölkə olduğunu təsdiqləyir

Azərbaycanın dünənən öksər ölkələri və beynəlxalq təşkilatları ilə six əməkdaşlığı yüksələn xətəl inkişaf edir. Belə dinamik inkişaf ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunu daha da artırır. Bu payız günlərində Bakıda böyük qələbəlik var. Azərbaycan daha bir mötəbər tədbirə evsahibliyi edir. Ölkənin paytaxtında Birleşmiş Millətlər Təşkilatının Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatçıları üçün Xüsusi Programı - SPECA həftəsi keçirilir. SPECA-nın 25-ci ildönümüne həsr olunan Zirvə görüşündə programın üzvü olan ölkələrin rəhbərləri və digər yüksək sənaye rəsmləri iştirak edirlər.

Xatırladıq ki, BMT tərəfindən 1998-ci ildə yaradılmış SPECA Mərkəzi Asiya Ölkələrinin iqtisadiyyatın davamlı inkişafını və qarşılıqlı əlaqələrin gücləndirilməsinə tövsiyə edən iqtisadi platformadır. Azərbaycan, Türkmenistan, Qazaxstan, Qırğızistan, Özbəkistan, Tacikistan və Öfqanistannın üzv olduğu programın fəaliyyətinə nəzarət salan da görürük ki, Azərbaycan xüsusilə son illərdə bəlləklərə əməkdaşlığın dənəsi inkişafı istiqamətində çoxşaxəli fəaliyyət həyata keçirir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan Mərkəzi Asiya Ölkələri ilə əməkdaşlığı böyük önəm verir. Prezident İlham Əliyev ölkəmizin bu regionadakı dövlətlərin əlaqələrini bəlləxarak tərizə edib: "Azərbaycanı və Mərkəzi Asiya Ölkələrinin xalqlarımızın coxşaxılıq münasibətləri bəlləyir. Ortaq mədəni kökərlər dövlətlərə əlaqələrin möhkəm bünövrəsinə təsdiq edir. Otur ildən artırdıq ki, bəzə müstəqil dövlətlər kimi hom ikitərəfli, hom çoxtərəfli formatda feal şəkildə qarşılıqlı fəaliyyət aparırlıq, bir-birimizin müstəqiliyini, suverenitəyini və orası bütövliyünü dəstəkləyirik, iqtisadi əlaqələri feal şəkildə inkişaf etdiririk. Mərkəzi Asiya və Azərbaycan aradan iqtisadiyyat, demografiyası və geosiyasi potensialı ilə dünyada siyasetində strateji əhəmiyyəti malik olan vahid tərəxi-mədəni coğrafi regiondur".

Azərbaycanın bu regionda yerləşən ölkələrin münasibətlərinin intensivləşməsini göstərən dənə bir amil işə dövlət başçısının regiona

müqayisədə 32 faiz, Türkmenistanla 3,6 dəfə, Qırğızistanla isə 4,8 dəfə artıb. Əfqanistanla goldikdə isə Azərbaycan əvvəlki illərdən bəlləkənin təhlükəsizliyinə böyük töhfələr verib. Belə ki, Azərbaycan Əfqanistandakı sülhəmərəm missiyasına 2002-ci ildə başlayıb və 2021-ci il avqustun sonunda ona başa çatdırıb. Azərbaycan hərbiçiləri Əfqanistanda sonuncu tərk edən koalisiyaya qüvvələrinin hərbiçiləri arasında olublar.

Prezident İlham Əliyevin şəxsi nüfuzu, yürütdüyü uzaqqor siyaset sayısında bəzi Azərbaycan beynəlxalq proseslərə istiqamət verən, yeni təsəbbüşlərə çıxış edən, beynəlxalq aləmdə öz sözünü deyən ölkəyə qurulub. Bütün bunların nəticəsidir ki, Prezident İlham Əliyev bənər bərə səfərələrə təşkilatın Zirvə görüşlərinə fəxri və ya xüsusi qonaq qismində dəvət olunur, etdiyi çıxışlarla ölkəmizin Conubi Qafqazda yaradılmış realıqları və Azərbaycanın mövqeyini bütün dünyaya çatdırır.

Azərbaycanın SPECA Proqramının shəhət etdiyi ölkələrə əlaqələrinin ayrı-ayrılıqda nəzər salırdıqda burada da artıq dinamikası aydın müşahidə olunur. Belə ki, bu ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycanın Qazaxstanla ticarət dövriyyəsi illik

müqayisədə ədalətin carşısı rolunda çıxış edir, bəzi böyük dövlətlərin ədalətsiz davranışlarına və müstəməlokevi siyasetlərinə qarşı çıxan xalqların azadlıq mübarizəsinə dəstək olur.

Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev noyabrın 23-də BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyasının (UNECE) icraçı katibi Tatyana Molçanı qəbul edib. Dövlətimizin başçısı BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyasının nümayəndəyi həyətlerinin ölkəmizdə Azərbaycanın sadrılığı ilə təşkil olunan beynəlxalq tədbirlərdə iştiraklarını məmənnuluq qeyd edib. Prezident bəxüşüda Bakıda keçirilən BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatlıları üçün Xüsusi Proqramı (SPECA) Zirvə görüşündə BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyasının və BMT-nin Asiya və Sakit okean üzrə İqtisadi və Sosial Komissiyasının icraçı katiblərinin iştirakını SPECA çərçivəsində əməkdaşlığı verilən əhəmiyyətin nümunəsi kimi qiymətləndirilir.

Azərbaycan Prezidenti SPECA yarananada üzv ölkələrin müstəqilklərinin il mərhələsində forqlı gəlosiyası və coğrafi mühitdə olduğalarını xatırladıb, öten müddət ərzində üzv ölkələrin müstəqil dövlətlərə tərəfən müstəqilliyini bərpa etdi. Əslindən sonra keçmiş sovet respublikalarından sonra keçmiş dövlətənən 1991-ci il dekabrın 8-də İOT-in Dakarla keçirilmiş dövlət və hökumət başçılarının 5-ci konfransında təşkilatı tamhüquqlu olaraq ugurlu inkişaf yolu keçidi olub.

rini vurgulayıb. SPECA Zirvə görüşünün Bakıda keçirilməsinin Azərbaycan ilə Mərkəzi Asiya ölkələri arasında əməkdaşlığın hərtərəflə və dinamik suradət inkişafının bariz nümunəsi olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev son illər ərzində Azərbaycan ilə region ölkələri arasında etdiyi spirili işlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Sərgidə "Made in Azerbaijan" markası ilə istehsal olunan məhsullar nümayiş etdirilir. Bura Azərbaycanın 33 şirkətinin istehsal etdiyi spirili işlərlər, meyvə şirələri, konservləndirilmiş məhsullar, qənənədə məmənnuları, qurdulmuş meyvələr, süd məhsulları, kosmetik cəsədlər və digər yüksək regional əməkdaşlıq adlı işlərin açılışı baş tutdu.

Demokratiyanın iki üzü - ədalətin ikili standartı

Ədalətsiz və qərəzli mövqə Amerikani gözdən salır

2020-ci ilin noyabrında Azərbaycanın zəfəri ilə başa çatan 44 günlük Vətən müharibəsi sayosində illərdir işğal altında olan ərazilərimizi azad etdi. Amma ister 44 günlük müharibə, istərsə də ondan sonra baş verən siyasi proseslər zamanı bizi bir çox yanaşmaların şahidi oldu. Son deyə, Qarabağ probleminin həlli üçün "vasitəcilik" edən dövlətlərin əsas məqsədləri problemin çözülməsi deyil, Qarabağ məsələsinin işgalçı dövlətin xeyriyə başa çatması imiş.

Səbəbi Dənizlərin homi-səlt işğal altında qalmış, həmin ərazilərdə təbii sərvətlər sahib çıxmış olub. Baş verən proseslər birmənənlər şəkildə Qarabağ problemini yaranan dövlətlərin kim olduğunu, Ermənistən kimlərin silahlandırdığını bizzət tanrıdı. Bir sözü, 2020-ci ilde baş verən mührəbinə noticəsi olaraq təkcə torpaqlarımızı geri qaytarmadıq, həm də dostumuzun, düşmənimizin kim olduğunu tanıdı.

Açıq şəkildə qeyd etməliyik ki, ister 44 günlük müharibədən, istərsə də ondan sonra BMT-nin ölkəmizə qarşı sort qotnamə qəbul etməsindən bizi Prezident İlham Əliyevin üzəq-görən siyaseti, bu siyasetin noticəsi olaraq Qoşulmama Hərəkatına üzv olan dövlətləri xilas etdi.

Fransanın mövqeyi, bizo əvvəlcədən də məlum idi. Üstəlik, baş verən hadisələr zamanı ABŞ-dən gözləmədiyi münasibətləri gördük. Azərbaycanın strateji tərofdaşlarının sayı artıraq, dövlətimizin principini mövqeyi mühəkəmləndirdi. İndi kimi Ermənistəni qızışdırıb üstümüze salan, işgalçı dövlətin arxa-

sında duran güclər maskalarını çıxarıb əsl simasını göstərməyə məcbur oldular. Öz geosiya maraqları üçün qırğına çıxmış bu dövlətlər hətta Ermənistən sülh tokfi edən "Azərbaycanı sülh müqavilisini imzalamamaqda" ittiham edirlər. Görünün budur ki, bər yandan sülhənə dəm vuran, digər törfəndən dən dənənən gözü qarşısında Ermənistən silahlandırdıb yeri mührəbi ocağı yaratmaq istəyən əsl niyyəti sülh yox, Ermənistən vasitəciliyi ilə Cənubi Qafqaza gərib öz monfur niyyətlərini həyata keçirməkdər.

ABŞ-nin istifadə etdiyi bu üsullar bize yaxşı bəllidir. Dünyanın supergürbərindən sayılan, "ədalət carisi", "demokratiya ixracatıcı", "insan haqlarının keşikçisi" olan Vaşington dənəyə dövlətləri ilə "reket" kimi dəvəranı. XX əsrin ortalarında atom bombasını sıraqlı çıxarıbadı. Üçüncü Xirosimi və Nagasaki səhərlərini viran qoyan Amerika nadənsən Bağdaddan tapıldığı kimyevi silahı nümayiş etdirdi. Geridə isə xarabaza rəqəmli bombardimanı neticəsində yüz minlərlə gənəhəsinsən insanın həyatına son qoyuldu.

2003-cü il martın 19-dan 20-no keçən gecə İraqdakı siyasi rejimi terrorizmi himayədə, kütłevi qırğınlıq silah olğusunda etmekdə ittiham edərək həmin ölkə ilə mührəbiyə başlayan Amerika nadənsən Bağdaddan tapıldığı kimyevi silahı nümayiş etdirdi. Geridə isə xarabaza rəqəmli bombardimanı neticəsində yüz minlərlə gənəhəsinsən insanın həyatına son qoyuldu. 2011-ci ilə Lüviyada həkimiyəti ittiham etdi ki, onların siyasiyi ABŞ-nin, rəsmi Vaşingtonun maraqlarına ziddir. Bu ölkə regionda ABŞ-nin strateji maraqlarının təminatına mane olur. Beləliklə, həmin ölkədən vətəndaş mührəbisini körkəldi, siyasi rəhbərliyin qətləne raçılıqları ilə məsələnin ölkəsi qaldı. "Dölyim, güclüyim" prinsipini ilə dünyaya aqalıq etmək istəyən "supergüç" İraqda

oldürüyü bir milyondan çox insanın ölümüne səbəb olan mührəbiyə, qırğına görə hesabat verməyocayı, bu qırğını tərəfdənləri "məhsəri" şəkərcək biy beynəlxalq toşkilatın, coza mexanizminin olmayaçığı bildiyi üçün fealiyyətini genişləndirərək bütün müsələmən dünəyinə, Yaxın Şərqi qanında boğmaq həvəsinə düşdü. 2011-ci ilə Lüviyada həkimiyəti ittiham etdi ki, onların siyasiyi ABŞ-nin, rəsmi Vaşingtonun maraqlarına ziddir. Bu ölkə regionda ABŞ-nin strateji maraqlarının təminatına mane olur. Beləliklə, həmin ölkədən vətəndaş mührəbisini körkəldi, siyasi rəhbərliyin qətləne raçılıqları ilə məsələnin ölkəsi qaldı. "Dölyim, güclüyim"

prinsipini ilə dünyaya aqalıq etmək istəyən "supergüç" İraqda bir inamı qalmayıb. Müsələmən şərqi qədim yaşayış məskənlərindən olan Suriya da bugün ABŞ-nin sayosində böyük xarabalağı bənzəyir. Dünyada toqquşuna aqalıqını toqquş etmək məqsədilə SSRI-nin "varisi" Rusiyani rəm etmək üçün başlıdılın və yüz minlərlə inسانın ölümüne, faciosino səbəbən Rusiya-Ukrayna mührəbisinin də əsl səbəbkəri ABŞ olduğunu bilməyən yoxdur.

Böllikdir ki, ABŞ gözü olduğunu ölkələrə öz niyyətini həyata keçirmək üçün şirnikləndirici tədbirlər görür, müxtəlif vasitələrlə öz casus şəbəkesini yaradır. Yerlərdə "icraçı"ları tapmaq məsələsinə ABŞ-nin Beynəlxalq İnkışaf Agentliyi (USAID), Milli Demokratiya İnstitutu, Milli Demokratiya Fondu, German Marşal Fondu

və digər fondlar vasitəsilə həyata keçirir. 2000-ci illərdən başlayaraq Qırbağ bir sıra xarici fondlar Azərbaycanda da müxtəlif layihələr həyata keçirməyə başlamışlar. Vətəndaş comiyəti adı altında həyata keçirilən layihələrdə əsas məqsəd ölkədə etimadızlıq mühiti formalasdırmaq, gənclər arasında dövlət, onun qurumlarına inamsızlıq, xaos yaratmaq olmalıdır.

Bu plan baş tutmadığı üçün 2017-ci ildə oldu olunan razılıqlara əsasən, Azərbaycanın bəzi bölgələrində "Amerika guşələri" yaradılmışdır. Ölkəmizə yeni libadsa gələn köhnə "dost"un niyyəti heç də dəyişməmişdir. "Amerika guşələri" ilə bağlı məqsədi var idi: Azərbaycan gənclərinin düşüncələrini pozmaq və onları dövlətə qarşı qızışdırmaq.

Deputat bildirib ki, son zamanlarda Amerikanın Azərbaycanın münasibətində, davramında anlaşılmazlıq özünü nümayis etdirir: "Azərbaycanla diktö dili ilə danışmaq, ölkəmizə təzyiq göstərmək meyilleri müşahidə olunur. Bunlar teke sözdə deyil, əməli addımlarda öz ifadəsinə təpir. ABŞ dövlət katibinin müvəvəti Ceyms O'Brienin timsalında bunu söyleyə bilərik. Noyabrın 15-də

ABŞ Konqresində keçirilən döñəmələr fonunda da bunu görəmək olar. 1992-ci ildə ədalətsiz olaraq Azərbaycan qarşı təbliğ etdikləri 907-ci düzəlişin fealiyyətini dayandırsalar da, indi birbaşa etmək, yəni dövlət siyiyəsində Azərbaycana iqtisadi qadağası sanksiyasını yenidən canlandırmaq isteyirlər. Azərbaycanla hərbi əməkdaşlığı kosmik, yüksək dövlət siyiyəsində səfərləri toxırı salmaq siyasetini bəyən edirlər və açıq şəkildə Ermənistənə dostok verirlər. Təbii ki, sual yaranır, nə baş verir? Amerikanın öz strateji tərofdaşına, Cənubi Qafqazın osas güc mərkəzini - Azərbaycanın münasibətində bu siyasetin kökləri, motivləri nə ilə bağlıdır? Həsab edirəm ki, burada bir beħħan, bir də səbəb var. Bəhənə ondan ibarətdir ki, Azərbaycan guya Ermənistənə işğal etmə istəyir, ölkəmizən bu dövləte qarşı təcavüz planları var. Bu, ağ yalandır. Bunu Zongozurla bağlı da bildirirdilər. Amma Prezident İlham Əliyevin söylədiyi kimi, bizim Qorbi Zongozurla getmek niyyətində var, ancaq biz oraya silahlı, topla, tankla deyil, avtomobilə, qatarla getmek istəyirik. Yəni bu, dinc möqədə daşıyır".

Zongozur döhlizinin açılışlı ilə bağlı Azərbaycanın alternativ planı olduğunu qeyd edən E.Nəsirov bildirib ki, İrlanda keçməkələr Azərbaycanın osas hissəsi ilə Naxçıvanı birləşdirək sahəsində yeni quru döhlizin təminatı sahəsində addımlara artı start verilib: "Səbəb isə onuna bağlıdır ki, Birləşmiş Ştatlar strateji əhəmiyyətli Cənubi Qafqazda möhkəmlənmək, Rusiyası regionində səxşidən çıxarımaq istəyir və forqindədir ki, bunu həyata keçirək Cənubi Qafqazın üç dövlətinə aməkdaşlığı kosmik, yüksək dövlət siyiyəsində səfərləri qoymayı bacıbdır. Ermənistən dövləti bi istiqamətdə bütün addımları atır. Paşinyan hökuməti anti-Rusiya siyasetini diplomatik deyil, açıq müstəvədi həyata keçirir, yəni Ermənistən artıq ABŞ-nin vassalı hesab etmək olar. Gürcüstən da prinsep etibarılı qərbi yönümlü siyaset həyata keçirir. Dündür, son zamanlar Rusiya ilə münasibətlərinə müyyən ilqismətini özüňü göstərir, amma bütövlükli siyaseti daha çox qorbyönümlüdür. Ancaq rəsmi Vaşington hesab edir ki, Cənubi Qafqazda tam möhkəmənmək və Rusiyası oradan çıxarımaq üçün regionun əsas dövləti - Azərbaycanın anti-Rusiya siyaseti yürütməsi və birimlənilərə olaraq Birləşmiş Ştatlarda yanında olması, yeni xarici siyasetin orientasiyəsində köklü dəyişiklik etməsi zəruridir. Belə olacaq halda isə Azərbaycanın Moskva və Tehranla münasibətləri gərginləşməlidir. Bəyən gərginlik fonunda Azərbaycanın cəhd basıqların, toziyilerinə olacaq da labüddür. İki istiqamətdə, yəni Rusiyadan və İrlandan toziyiq almanın döñəsi də, istəməsə də ABŞ yönümlü siyaset həyata keçirməye möcəbur olacaq", - deyə o eləvo edib.

Deputat vürgulayıb ki, Azərbaycan da Birləşmiş Ştatlarda yer almış, Rusiyadan Cənubi Qafqazdan çıxması və Vaşingtonun bura gəlişi labüdəşor: "Azərbaycan isə bu siyasete getmir. Biz Qoşulmama Hərəkatının üzvüyik. Bütün güc mərkəzlərinə bərabər məsələdə dayanışmış və balanslı siyaset həyata keçirir. Rusiya ilə münasibətlərinin yaxşı olması Vaşingtonun qeyhine, ABŞ ilə isti münasibətlərimiz isə Moskvadan qeyhine deyil. Heç bir halda bir dövlətə münasibətlərinin inkişafı üçüncü dövləti hədəfa almayıb. Bütün bu, Azərbaycanın təminatının həyata keçirdiyi xarici siyasetlərinə fərqli fəsli. Bir fəlsəfəni getmek istəmirlər".

E.Nəsirov deyib ki, Azərbaycanla diktö dili ilə danışmə onu tutduğu yoldan çıxınmak isteyirlər: "İlk növbədə Prezident İlham Əliyevin yeritdiyi müstəqil, milli məsələlərə söylenən siyaset onları qane etmir. Onlar istəyirler ki, möhə dikto etdikləri siyaseti Azərbaycan dövləti və onun ali siyasi rəhbərliyi həyata keçirsin. Ünvanı sehv salıblar. Azərbaycan güclü dövlətdir, onun qotiyetli lideri, sefərər olunmuş komissiyası var. Ölkəmizdə vətəndaş homməyili hökm sürür. Xalq-hakimiyət birliliyi on yüksək səviyyədədir. Bütün bu reallıqlar Vaşingtonda, onun müttəfiqi olan Parisdə və İrovanda yuxulara haram qatır və Azərbaycana qarşı toxribatçı davranışları şortləndirən əsas motivlərə çevrilir".

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

ABŞ ənənəvi riyakarlığını davam etdirir

Ağ ev bütün dövrlərdə işğalçının yanında olub

30 illik işğal müddətində bir dəfə də olsun Ermənistəni qınamayan, BMT TS-nin molum 4 qətnaməsinin icrası istiqamətində heç bir addım atmayı, eləcə də 1992-ci ildə əlkəmizən əleyhina 907-ci düzəliş qəbul edən ABŞ onunə riyakarlığını davam etdirir.

Görünür, ABŞ orası bütövlüyü və suverenliyimizi tam bərpa etməyimizlə heç cür barişa bilmir. Gah "Dağlıq Qarabağın gələcəyi" məvzusunda dinişmənlər keçirmək, gah da "2023-cü il ermeniləri müdafiə aktı" ilə bağlı beyanat qəbul edildi. "Bu akt heç bir hüquqi normaya sünrür. İndi regiona vəziyyət tamam dəyişib, Vətən mührəbindən sonra sentyabrın 19-20-da keçirilən antiteror tədbirlərindən əldə etdiyimiz qələbələrdən sonra bölgədə yeni realıqlar formalaşıb".

Deputat bildirib ki, ABŞ ölkəmizə qarşı qeyri-obyektiv münasibət sorgulayıcıdır. Azərbaycan bundan sonra dərhal trayektoriya ilə hərəkət etməlidir. Ona görə məsələ Milli Məclisidən də müzakirəyə çıxarıldı və "2023-cü il ermeniləri müdafiə aktı" ilə bağlı beyanat qəbul edildi. "Bu akt heç bir hüquqi normaya sünrür. ABŞ əvvələri bür və qanunsuzluqların "Azadlıq dəstək aktı" ilə həyata keçiridə, indi hətta adını da ermenilərin müdafiəsi həsər edib. Bu ölkə 1992-ci ildə əlkəmizən əleyhine 907-ci düzəlişin qəbul edən dövlətindən əldə etdiyimiz qələbələrdən sonra bölgədə yeni realıqlar formalaşıb".

Fazıl Mustafanın sözlərinə görə, ölkəmizə qarşı siyasi riyakarlıq və iki yanşımə sorgulayıcı bütün dövlətlər kimi, ABŞ da layıqli cavablanıla alacaq: "Azərbaycanla tehdid dili ilə danışmaq, dövlətçiliyimizə, xalqımıza qarşı həqiqi etmək yolverilməzdir. Ermeni diasporunun və lobbisinin əlində oyunçuluq əvərilişlər, Azərbaycan 30 il əvvəlki zoif dövlət deyil, milli maraqlarına qarşı çıxınlarla adekvat cavab verməyə qadır olan güclü dövlətdir".

Nozrin QAFARZADƏ, "Azərbaycan"

İslamofobiya, antimigrasiya və populizm...

Qərbdə ifrat sağçılar bu şeurlarla hakimiyyətə gəlirlər

bilərik. 2000-ci ildən ötən 23 il ərzində ifrat sağçı qüvvələrə olan müsələt dəyişib. Belə ki, neofaşist kökənlər Aşərbəyliq partiyası Vox partiyası regionallı sekillərdə uğurlu nəticə göstərib. Fransada ifrat sağçı Marin L. Penin Milli Birlik Partiyası xeyli uğur qazanıb. Bundan əlavə, o, açıq antiislam məvqeyi tutur, ölkədə bütün məscidlərə və hicabə qarşıya qoymağa çalışır.

İkinci Dünya mührəbəsi Avropanı vərəkən döñəmədən sonra əksər seçicilər hesab edirdilər ki, ifrat sağçılar səs vermek sadəcə olaraq mümkün deyil və osas siyasi partiyalar onlara əməkdaşlıqlıq qotı şəkildə imtina edəcəklər. 2000-ci ildə Avstriyada sağ mərkəzçilər gözənləmədən ifrat sağçı Azadlıq Partiyası ilə birləşərək koalisisiya hökuməti yaradanda dənə dənə qəzəfləri bunu sensasiya kimi qələmə verdilər. Hətta Avropa İttifaqı Avstriyani diplomatik sanksiyalarla cezalandırdı.

Amma bu gün ictimai şüurda yer alan bütün bu tabular yavaş-yavaş dağılımağa başlayıb. Buna bir neçə misal da gotiro

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

